

Mecanoscrits de protesta

Quim Gibert

Manuel de Pedrolo
*Cal protestar fins i tot quan
 no serveix de res*
 Edicions el Jonc, Barcelona 2001

Amb la mort de Manuel de Pedrolo i Molina, ara fa deu anys i uns quants mesos, els Països Catalans perdien un dels escriptors políticament més combatius. Precisament perquè fou una de les veus més crítiques i lúcides de les darreres dècades, Pedrolo ha quedat gairebé en l'oblit durant tota la dècada dels noranta.

Amb el llibre intitulat *Cal protestar fins i tot quan no serveix de res*, Edicions El Jonc l'ha rescatat momentàniament i ofereix una interessantíssima recopilació d'articles seus, escrits entre 1964 i un any abans de la seva desaparició, molts dels quals continuen essent d'actualitat.

Pensem, per exemple, que en 1977, a *l'Avui*, Manuel de Pedrolo ja avisava que, per a l'esdevenidor de la nació catalana, no li feia cap gràcia el projecte d'Unió Europea: «Un Superestat que ajunti els Estats actuals no pot fer més que accentuar la dependència dels pobles petits; si cap Estat no ha pogut solucionar satisfactòriament el problema de les seves *minories nacionals*, menys ho farà aquesta Europa que encara ens veurà, des de la seva grandesa, més insignificant.»

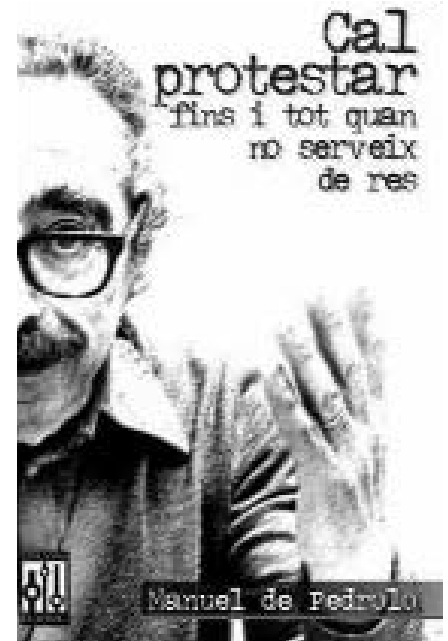
La preocupació d'aquest escriptor, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de 1979, pel futur dels Països Catalans és constant: «Mentre tinguem una corda lligada al coll, sempre hi ha el perill que la tornin a estrènyer.» És en aquest sentit que cita, en textos redactats en els anys setanta, Rosa Luxemburg i Lenin com a ferms defensors de les llibertats de Polònia i Noruega respecte a Alemanya i Suècia respectivament. I, en escrits redactats en els anys vuitanta, respon a unes declaracions de Felipe González i Julio Anguita en què

Quan fa deu anys de la mort de Manuel de Pedrolo apareix una magnífica recopilació dels seus articles. Amb un títol prou significatiu, aquest volum ens fa adonar de la preocupació constant del nostre escriptor pel futur dels Països Catalans. Una preocupació que ell va mantenir.

deien que l'independentisme català era una estupidesa i una bajanada, respectivament.

En *Cal protestar fins i tot quan no serveix de res*, Manuel de Pedrolo parla sense embuts de la imposició del bilingüisme com un tipus de violència «que no vol ser coneguda amb el nom que li escau, la resistència de l'administració central de l'Estat a acceptar en termes d'absoluta igualtat la llengua». Per a aquest poeta, traductor, novel·lista, dramaturg, és cabdal denunciar aquells pactes que no tenen esperit de reciprocitat i no tractar de tranquil·litzar l'adversari amb l'esperança que es mostri generós dintre la mesquinesa: «No facilita la solució del nostre problema que hom demani excuses a tort i a dret pel sol fet d'existir... Som. Simplement: som. Ningú no ens ha de donar el ser que ja tenim.» Per això Pedrolo es fa seves unes paraules de Gerry Adams quan afirma que la intenció dels nord-irlandesos no és fer més tolerable el domini anglès, sinó alliberar-se'n. Altra ment, hi ha el risc que els drets dels catalans siguin percebuts per Espanya, amb el temps, com uns privilegis injustos que cal suprimir.

Al llarg del llibre, també sovinte-

gen les reflexions entorn de la immigració espanyola: «aquesta gent, foragitats de casa perquè ningú no feia res per ells, es converteixen en objecte de preocupació de tots aquells qui els han negat drets elementals». Manuel de Pedrolo detecta un interès a voler «conservar gent *espanyola* a casa nostra i augmentar-ne el nombre, per tal de retenir amb més fermesa les possessions». Així mateix, afegeix que «la metròpolis reforça els mecanismes de seguretat per tal d'evitar que la gent se sentin fills, amb totes les conseqüències, de la terra on ploren per primer cop». *Cal protestar fins i tot quan no serveix de res* és un homenatge a l'intel·lectual compromès que no dubta a protestar. Perquè protestar sí que serveix. Encara que no ho sembli. Si no ho fem, «ens deixem fer». ♦